

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite LVM 795/13/2018

Lausunto avaruustoiminnasta ja sen kehittämistarpeista

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt ministeriössä virkatyönä valmistellusta selvityksestä lausuntoa. Nykytilan lisäksi siinä on arvioitu toiminnan kehittämistarpeita ja esitetty kolme vaihtoehtoista ratkaisua kansallisen avaruustoiminnan tehostamiseksi.

Selvityksessä on nostettu esiin kansallisen avaruustoiminnan kahdeksalla hallinnonalalla toimivat julkiset organisaatiot ja toisaalta yritykset, joilla on yhteys perinteiseen avaruusteollisuuteen, tutkimustoimintaan, New Space Economy - toimintaan sekä satelliittitietoja hyödyntävään teollisuuteen. Suomi osallistuu valtioiden väliseen Euroopan avaruusjärjestön (ESA) toimintaan, EU:n satelliittipaikanukseen Galileo- ja EGNOS -ohjelmissa, EU:n kaukokartoitusalan Copernicus -ohjelmaan sekä Euroopan sääsatelliittijärjestön (EUMETSAT) toimintaan. Liikenne- ja viestintäministeriön rooli Galileo-, EGNOS- sekä Copernicus- ohjelmassa ja avaruusasioiden neuvottelukunnassa on vahvasti tuotu esille samoin kuin hallinnonalan osuus satelliittidatan hyödyntäjänä liikenteessä. Viestintävirastolla on toiminnassa lupa- ja muita viranomaistehtäviä, ja Ilmatieteen laitos edustaa Suomea EUMETSAT:n hallinnossa, kuten selvityksessä muiden muassa mainitaan.

Avaruustutkimuksen osuudessa kuvataan, kuinka hallinnonalan tutkimuksella on merkittävä rooli avaruustieteen mittalaitteiden, satelliitteja hyödyntävän geomatiikan ja geoinformatiikan tutkimuksessa sekä kaukokartoitustutkimuksessa. Hallinnonalan tutkimuslaitos Ilmatieteen laitos on menestynyt erittäin hyvin myös silloin, kun yleisellä tasolla on tutkittu hallinnonalaan kuuluvien virastojen sidosryhmien näkemyksiä, viimeksi 2017 (Kantar TNS, 220108608).

24.5.2018

Julkinen

Selvitystä varten tehdyistä haastatteluista ilmenee tyytymättömyys hajanaisen kansallisen avaruushallinnon epäkohdista. Selvityksen kansainvälisessä vertailussa on havaittavissa avaruushallintojen tyytyväisyys keskitetyn toiminnan hyötyihin. Lausuntopyyntöä esitetyt kolme vaihtoehtoa ovat: tehostettu hajautettu malli, avaruusosaamisen keskittäminen ja keskitetty avaruushallinto. Ensimmäisestä vaihtoehdosta mainitaan selvityksessä, että sillä ei voida täysin poistaa nykyjärjestelmän heikkouksia ja siihen kohdistunutta kritiikkiä. Avaruusosaamisen keskittäminen toisi selvää parannusta esimerkiksi yhteistyösuhteiden hoidon ja solmimisen kannalta. Keskitetty avaruushallinto antaisi useita hyötyjä muun muassa yhden luukun periaatteen, rakenteiden ja toiminnan yhteensovittamisen mahdollisuuden, ohjauksen selkeyttämisen ja kansallisten kannanottojen jämäköittämissen.

Selvityksen perusteilla Liikennevirasto pitää keskitettyä avaruushallintoa parhaimpana vaihtoehtona toiminnan tehostamiseksi. Selvityksessä esitetyt johtopäätökset (kohta 9) ovat oikeansuuntaisia. Erityisesti kuudes maininta - "Mikäli keskitettyyn avaruushallintoon päädytään, se edellyttää huolellista soveltuvan hallintomallin, sijoituspaikan sekä lainsäädäntömuutosten arviointia" - on oikeaan osunut.

Johtaja

Laura Kuistio

Lakimies

Paula Tuura

Jakelu

kirjaamo@lvm.fi

Tiedoksi

Kirjaamo